

KÖZBESZERZÉSI
HATÓSÁG

ELNÖKI TÁJÉKOZTATÓ

2014. szeptember 17.

2014

109

A Közbeszerzési Hatóság Elnökének tájékoztatója a fenntartott szerződésekre vonatkozó rendelkezések érvényesítéséről

(KÉ 2014. évi 109. szám, 2014. szeptember 17.)

A Közbeszerzési Hatóság az alábbiakban nyújt tájékoztatást *a közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII. törvény* (a továbbiakban: Kbt.) 29. §-ának alkalmazását illetően.

A szociális szempontok közbeszerzések terén történő érvényesítésére nagy hangsúlyt fektet az uniós szabályozás.¹ A közbeszerzési irányelvek rögzítik, hogy az érintett szervezetek (műhelyek) a szokásos versenyfeltételek mellett nem tudnak szerződéshez jutni, így indokolt annak lehetővé tétele, hogy a tagállamok a közbeszerzési eljárásban való részvétel jogát ilyen szervezetek (műhelyek) számára tarthassák fenn, vagy a szerződések teljesítését a védett munkahely-teremtési programok keretébe illesztéshez köthessék.

Ennek megfelelően a Kbt. 29. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárásban való részvétel jogát jogszabályban meghatározottak szerint fenntarthatja vagy köteles fenntartani az olyan, védett munkahelynek minősülő szervezetek, továbbá szociális foglalkoztatási engedéllyel rendelkező szervezetek számára, amelyek ötven százalékot meghaladó mértékben megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztatnak, valamint az olyan szociális foglalkoztatás keretében szociális intézményben ellátottakat foglalkoztató szervezeteknek, amelyek ötven százalékot meghaladó mértékben fogyatékos munkavállalókat foglalkoztatnak. Erre a tényre az eljárást megindító felhívásban az ajánlatkérőnek hivatkoznia kell.

Az ajánlatkérő az (1) bekezdésnek megfelelően fenntartott szerződések esetében köteles biztosítani az Európai Unióban letelepedett azon gazdasági szereplők esélyegyenlőségét, amelyek ötven százalékot meghaladó mértékben megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztatnak [Kbt. 29. § (2) bekezdés]. Az (1) bekezdés szerinti közbeszerzési eljárások személyi és tárgyi hatályát, valamint részletes szabályait külön jogszabály határozza meg [Kbt. 29. § (3) bekezdés].

Az (1) bekezdésben meghatározott esetben az ajánlatkérő – a közbeszerzések becsült értékére is figyelemmel – e törvény és a külön jogszabály szerint köteles eljárni [Kbt. 29. § (4) bekezdés].

¹ Az Európai Parlament és a Tanács *az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról* szóló **2004/18/EK irányelv**; az Európai Parlament és a tanács *a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai ágazatban működő ajánlatkérők beszerzési eljárásainak összehangolásáról* szóló **2004/17/EK irányelv**; Szociális beszerzés - Útmutató a szociális szempontok figyelembevételéhez a közbeszerzések során (28/01/2011)

KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG

Tekintettel arra, hogy a közelmúltban a Közbeszerzési Hatósághoz számos megkeresés érkezett a kérdéses rendelkezés értelmezése tárgyában, jelen elnöki tájékoztató a következőkre kívánja felhívni a jogalkalmazók figyelmét.

1.

A fenttartott szerződésekkel kapcsolatos részletszabályozást a *védett foglalkoztatók részére fenntartott közbeszerzések részletes szabályairól szóló 302/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet* (a továbbiakban: Rendelet) tartalmazza. Ennek megalkotására a közbeszerzésekről szóló **2003. évi CXXIX. törvény** (a továbbiakban: régi Kbt.) 404. § (1) bekezdésének m) pontja alapján került sor, mely értelmében a Kormány felhatalmazást kapott arra, hogy rendeletben szabályozza a védett foglalkoztatók részére fenntartott közbeszerzések részletes – e törvénytől az ilyen eljárások sajátossága miatt szükséges eltérő – szabályait. A régi Kbt.-t a Kbt. 2011. december 31-ével hatályon kívül helyezte.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 13. § (1) bekezdése szerint a felhatalmazó rendelkezés hatályon kívül helyezése esetén – kivéve, ha egyidejűleg a tárgykör szabályozására azonos tartalommal új felhatalmazó rendelkezést alkottak – a hatályon kívül helyezéséről rendelkező jogszabályban intézkedni kell a végrehajtási jogszabály hatályon kívül helyezéséről vagy a végrehajtási jogszabály azon rendelkezésének a hatályon kívül helyezéséről, amely a felhatalmazás végrehajtására irányul.

Különös tekintettel arra, hogy a Rendelet megalkotására vonatkozó új felhatalmazó rendelkezés [Kbt. 182. § (1) bekezdés 16. pont] nem azonos tartalmú a régi Kbt. – fent említett – 404. § (1) bekezdés m) pontjában szereplő felhatalmazó rendelkezéssel, valamint figyelemmel a fenntartott szerződések szabályozásának uniós jogi alapjára is – *a 2012. január 1-jétől hatályos – és időközben is módosított – Kbt.-vel összhangban – (az új kormányrendelet megalkotásáig, avagy jelen Rendelet hatályos szabályozással való összhangjának megteremtéséig) támogatható az az értelmezés, mely szerint a Rendelet előírásai továbbra is alkalmazhatók.* Természetesen ebben az esetben különös súllyal bír a Kbt. rendeltetésszerű joggyakorlást deklaráló alapelve [Kbt. 2. § (3) bekezdés].

2.

A Kbt. 29. §-ában foglalt azon előíráshoz kapcsolódóan, mely szerint ajánlatkérő „*köteles fenntartani*” a közbeszerzési eljárásban való részvétel jogát az érintett szervezeteknek, felmerül a kérdés, hogy mely esetekben kötelező a Kbt. 29. §-ának alkalmazása. A kérdésre a választ a Kbt. 182. § (1) bekezdés 16. pont szerinti felhatalmazó rendelkezéshez fűzött jogalkotói indokolás adhatja meg, mely szerint a megfogalmazásából az tűnik ki, hogy a (megalkotásra váró) kormányrendelet meghatározott körben kötelezővé is teheti bizonyos beszerzések védett foglalkoztatóknak történő fenntartását.

3.

További gyakorlati kérdésként merült fel a Kbt. 29. §-ának alanyi hatálya.

Az alanyi kört illetően a szociális foglalkoztatási engedéllyel rendelkező szervezet, illetve a védett munkahely definícióját a Kbt. az értelmező rendelkezések között adja meg [Kbt. 4. § 20. és 23. pont].

KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG

Ha ajánlatkérő a Kbt. 29. §-ának megfelelően fenntartja a közbeszerzési eljárásban való részvétel jogát, úgy azt valamennyi – ajánlattevői oldalon megjelenő – szereplőre (közös ajánlattevő, alvállalkozó, alkalmasságot igazoló szervezet) kiterjedően kell érteni.

Kérdéses lehet továbbá, hogy az ajánlatkérő – tipikusan az eljárást megindító felhívásában – korlátozhatja-e az ajánlattevői oldal egyes szereplőire e fenntartást.

A Kbt. 29. §-ához fűzött törvényi indokolás értelmében az ilyen szervezetek számára fenntartott eljárásban csak olyan gazdasági szereplő *tehet ajánlatot*, amely az előbbi minőségnek megfelel.

A szabályozás nemzeti és uniós szinten is megfogalmazott célja – elhelyezkedés, társadalmi befogadás támogatása, megváltozott/fogyatékos munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásának elősegítése – alapján ugyanakkor e kérdés annak függvényében dönthető el, hogy – nyertesség esetén – ténylegesen részt vesznek-e a szerződés teljesítésében ötven százalékot meghaladó mértékben megváltozott munkaképességű/fogyatékos munkavállalók.

Miután e munkavállalók az ajánlattevő által – közvetlenül – bevontan (önállóan vagy alvállalkozóként bevont szervezet munkavállalójaként) is részt vehetnek a szerződés teljesítésében, álláspontunk szerint *az ajánlatkérő nem korlátozhatja a Kbt. 29. § szerinti fenntartást az ajánlattevőre (részvételre jelentkezőre).*

Fentieket támasztja alá, hogy – bár a Rendelet 2. § (2) bekezdése szerint fenntartott közbeszerzési eljárásban kizárólag védett műhely lehet ajánlattevő, illetőleg részvételre jelentkező a régi szabályozásnak² megfelelően – a Kbt. 29. § (2) bekezdése nem szűkíti le a fenntartást az ajánlattevőkre, részvételre jelentkezőkre, hanem valamennyi gazdasági szereplőre kiterjeszti.

Végezetül utalni kívánunk arra, hogy az idén elfogadott és átültetésre váró *az Európai Parlament és a Tanács a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről* szóló **2014/24/EU irányelv** és *az Európai Parlament és a Tanács a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatási ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről és a 2004/17/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről* szóló **2014/25/EU irányelv** is lehetővé teszi a szerződés ily módon történő fenntartását.³

² A közbeszerzésekről szóló **2003. évi CXXIX. törvény** 17/A. § (2) bekezdés

³ Az Európai Parlament és a Tanács a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló **2014/24/EU irányelv** 20. cikk; az Európai Parlament és a Tanács a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatási ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről és a 2004/17/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló **2014/25/EU irányelv** 38. cikk